

NV480039

Praca 16.1. 1990

Mie

CENA A. SACHAROVA DO ČESKOSLOVENSKA

V Štrasburgu Enrique Barón Crespo, predseda Európskeho parlamentu odovzdá významnému európskemu štátnikovi Alexandrovi Dubčekovi „Cenu Andreja Sacharova“ za rok 1989. Je to prvá zahraničná cesta A. Dubčeka ako predsedu československého parlamentu a druhá cesta do zahraničia od roku 1970, keď bol odvolaný z funkcie veľvyslancu ČSSR v Turecku. V novembri 1988 v talianskej Bologni tamojšia univerzita udelila A. Dubčekovi čestný doktorát.

Cena A. Sacharova je určená svetovým bojovníkom za ľudské práva a Európsky parlament ako orgán Spoločenstva 12 európskych štátov ju udeľuje po druhý raz. Prvý ju dostal juhoafrický väznený vlastenec Nelson Mandela a posmrtné sovietskych disident Anatolij Marčenko. Dnes ju dostáva osobnosť, o ktorej sa vyslovil prezident Václav Havel, že „Dubček je po Milanovi Rastislavovi Štefánikovi pravdepodobne najvýznamnejší muž, ktorého dalo Slovensko našej krajine a svetu“.

Alexandra Dubčeka možno považovať za kontinuitu osobnosti a úsilia o sociálno-politickú spravodlivosť rokov šesťdesiatych až podnes. Už roku 1968 pochopil, že Európa je v prudkom pohybe, chcel republiku dostať z izolácie a preto sa smelo pustil do politických a hospodárskych reforiem, ktoré sa začínajú uskutočňovať dnes vládou národného porozumenia. Jeho úsilie roku 1968 bolo prerušené silou sovietskych tankov. Na to dnes nemôžeme zabúdať, lebo národ, ktorý nemá minulosť, nemôže vytvárať prítomnosť a ani budúcnosť.

Alexander Dubček protestoval proti bezprávniu, bránil humanitu, demokraciu a sociálnu spravodlivosť. Jeho

statočnosť bola príkladom aj pre prvých signatárov Charty '77, ktorá vyrástla na jeho ideáloch. Dnes sa charisti nehanbia za to, že sa učili u A. Dubčeka.

Naša krajina vďaka študentom, že po dvadsiatich rokoch hlbokkej krízy sa opäť vracia do svetových dejín. Ale nesmieme zabúdať, že významnú úlohu v súčasnom pohybe európskych krajín má Michail Gorbačov, politik svetového formátu, ktorý otvoril dvere európskym národom k slobode, teda aj našim národom. A na to sa dnes v našej nežnej revolúcii nemôže zabúdať.

Alexander Dubček bol prvý, ktorý už 26. 11. 1989 na Václavskom námestí a na Letnej žiadal odstúpenie skompromitovaného vedenia KSČ a žiadal ZSSR a ostatné štátne Varšavského paktu, aby vyhlásili vstup svojich vojsk v Československu roku 1968 za neplatný. Dnes sú Dubček a Havel nádejou, že ich spoločné puto, poznačené zápasom za prekonanie totalitného sys-

tému dovedie naše národy k slobodným voľbám a trvalej demokracii.

A. Dubček ako predseda Federálneho zhromaždenia to nemá ľahké. Nové zákony musia byť zárukou, že staré časy sa už nevrátia a republika bude skutočne právnym štátom.

A. Dubček nepatrí k politikom, osnovateľom veľkých programov, bombastických fráz a rečení. Jeho sila je v čisto ľudských kvalitách, v pevnom charaktere v osobnej integrite. Vo svojom živote prežil veľa. Človek s nefunkcionárskym vzťahom k ľuďom, k jeho túžbam, záujmom a potrebám celej našej spoločnosti a oboch našich národov. V jeho vedomí hlboko preživala a stále viac sa presadzovala rodinná tradícia, ktorú reprezentoval otec Štefan, tradícia humaného socializmu, iného než bol sovietsky, stalinský.

Na oslavách 1. mája roku 1968 v Prahe sa obrátila na Dubčeka jedna matka so slovami, ako ich zachytil pražský rozhlas – „Pane Dubček, nesklamte ty deti!“ Alexander Dubček nesklamal. S jeho menom vstupujú do Európskeho parlamentu aj Slováci. Reprezentuje oba naše národy, ktoré chcú v európskom dome zaujať dôstojné miesto.

Doc. dr. PAVEL POLLÁK

